

SELECTIVITAT ONLINE

Centre d'estudis Progressa

5 Els textos científics i tècnics

Els textos científics i tècnics

La ciència i la tècnica produeixen un gran nombre de textos —acadèmics, divulgatius i especialitzats— que responen a uns objectius molt concrets i presenten unes característiques específiques, relacionades amb la voluntat de transmetre i intercanviar coneixement de manera clara, concisa, objectiva i precisa.

- Textos **especialitzats**: tesis, tractats, conferències, comunicacions en congressos, articles científics... I també treballs de recerca, exposicions orals, exàmens i treballs, llibres de text...
- Textos **divulgatius**: articles periodístics, reportatges, documentals, manuals d'ús, guies de camp...

Característiques de la llengua

- Oracions enunciatives, amb verbs en tercera persona i mode indicatiu.
- Frases simples i directes.
- Construccions nominals i nominalitzacions del verb.
- Abundància de connectors i organitzadors textuais.
- Lèxic precís i especialitzat.
- Ús de llenguatges formalitzats, fets de símbols i regles, propis de l'especialitat.
- Utilització de materials complementaris, com grafismes, esquemes, taules o fotografies.
- Remissions i notes a peu de pàgina.
- Tipografia al servei de la claredat expositiva.

Oració composta

Per juxtaposició

El Joan porta les begudes, jo duré la carn / tu la couràs a la graella.
oracló 1 + signe de puntuació + oracló 2 + nexa + oracló 3

Per coordinació

La Maria escolta música / en Joan llegeix un llibre molt prim.
oracló 1 nexa oracló 2

En Quim entra / la Rosa surt, però no coincideixen mai.
oracló 1 + nexa + oracló 2 + nexa + oracló 3

Oracions coordinades

- **Copulatives:** la segona oració afegeix una informació a la primera. Els **nexes** són **i, ni**: *Els dies passen **i** els anys avancen. No hem rigut **ni** hem cantat aquesta tarda a l'esplai.*
- **Disjuntives:** presenten alternatives, opcions per escollir. La relació dels elements units pel nexa disjuntiu pot ser exclouent o no. Els **nexes** són **o, o bé, o sinó**: *Vens d'excursió **o** et quedes a casa? Continuaràs estudiant **o** bé descansaràs per esbargir-te?*
- **Adversatives:** la segona acció verbal presenta una dificultat o una oposició total per portar a terme la primera. Els **nexes** són **però, no obstant això, això no obstant, tanmateix, nogensmenys, sinó (que), en canvi, altrament, amb tot, malgrat això, per contra**: *Jo estudio molt, **però** no me'n surto en els exàmens. No va ser metge, **sinó** mestre d'escola.*
- **Distributives:** presenten accions alternatives que es poden excloure o no. Els **nexes** són **o... o..., ara... ara..., bé... bé..., ja... ja..., tant... com..., no solament... sinó (que)...**, **l'una... l'altra...**: *Ara la sort m'acompanya, ara les dificultats m'envaeixen. O m'organitzo o perdo totalment el temps els dissabtes.*
- **Il·latives:** expressen una conseqüència o deducció derivada de la part que precedeix el nexa, sense ponderar cap element ni quantificar-lo. Els **nexes** són **doncs, per tant, així és que, de manera que, per consegüent**: *Plou, **doncs** m'esperaré una estona. Tinc el cotxe al taller, **doncs** no el portaré.*
- **Explicatives:** la segona acció verbal afegeix informació per ampliar o aclarir la primera. Els **nexes** són **o, és a dir, o sigui, això és**: *No ha acabat l'exercici correctament, **és a dir**, l'ha de repetir. Va ser el primer, **o sigui** va guanyar!*
- **Continuatives:** expressen una acumulació, una successió o continuïtat en la proposició que hi ha després del nexa, respecte a la que el precedeix. Els **nexes** són **a més, a més a més, d'altra banda, fins i tot, i tot**: *Ho entenia tot, **fins i tot** podia resoldre els problemes més difícils. Hi van venir els amics de València, **a més a més** d'anar-hi els companys.*

Derivació i composició

Lexemes i morfemes

Lexema o morfema lèxic: aporta el significat de la paraula.

Morfemes flexius: aporten informació gramatical: *flors*, *caminen*, *bella*.

Morfemes derivatius (afixos): creen una paraula nova, **un derivat**, que pot comportar canvi de categoria gramatical: *florista*, *floral*, *aflorar*; *caminal*, *encaminar*; *bellesa*, *embellir*.

Els prefixos al diccionari

Molts prefixos hi tenen entrada pròpia. Se'n fa constar la definició i alguns exemples.

Els compostos al diccionari

La major part de compostos hi figuren amb entrada pròpia: *aerostàtic*, *parafang*, *trencaclosques*, *aiguamoll*...

